Унікальні знахідки Археологічної експедиції МДУ

https://mrpl.city/blogs/view/unikalni-znahidki-arheologichnoi-ekspeditsii-mdu

16 липня 2021, п'ятниця

Автор: **Ольга Демідко (Маріуполь)**
Автор: **MRPL.CITY**

Щороку археологічна експедиція Маріупольського державного університету продовжує багаторічну і плідну роботу, спрямовану на виявлення, вивчення й охорону археологічних пам'яток Приазов'я. На сьогодні вона є єдиною в Донецькій області, що має офіційне право проводити розкопки. Пам'ятаю, у 2009 році я теж проходила археологічну практику, тоді ми досліджували Амвросіївську стоянку. Наразі з впевненістю можу сказати, що кожен предмет, здобутий під час археологічних досліджень є унікальним

та неповторним, а пам'ять про розкопки і життя в польових умовах залишається на все життя.

Цього літа учасники археологічної експедиції Маріупольського державного університету розбили наметовий табір поблизу села Комишувате (село в Мангушській селищній громаді Маріупольського району Донецької області України). У цій місцевості почав дослідження ще в 1989 році засновник археологічної експедиції МДУ – Володимир Кульбака, який був вчителем для сучасних археологів Приазов'я – В. Забавіна та С. Небрата. Торік к.і.н., доцент кафедри історичних дисциплін та керівник Археологічної експедиції МДУ В'ячеслав Забавін зіставив карти і з'ясував, що з 5 курганів, які значилися в цьому курганному могильнику було досліджено всього 3. Цікаво, що на базі цього могильника минуле нашого краю вивчає вже третє покоління археологів.

Читайте також:

Володимир Кульбака: видатний маріупольський археолог і улюблений викладач, Ольга Демідко, mrpl.city, 21.12.2018[1]

[1]Володимир Кульбака: видатний маріупольський археолог і улюблений викладач, Ольга Демідко, mrpl.city, 21.12.2018,
https://mrpl.city/blogs/view/volodimir-kulbaka-vidatnij-mariupolskij-arheolog-i-ulyublenij-vikladach,
Internet Archive: https://archive.org/details/21_12_2018.olga_demidko.mrpl_city.volodymyr_kulbaka

В одному з двох курганів, який виявився елітарним вдалося знайти унікальні поховання, що мають форму кам'яних гробниць і відносяться до епохи пізньої бронзи зрубної культури (16–14 ст. до н.е.). За попередніми висновками археологів у першому похованні кургану знаходився чоловік. З огляду на супровідний інвентар швидше за все – служитель культу, або жрець, шаман. Головне, що перед його обличчям були розташовані досить рідкісні для нашого регіону залишки дерев'яної чаші, окутої бронзовою накладкою. В'ячеслав Забавін розповів, що з керамічного посуду зазвичай вживалися звичайні напої, а дерев'яний – призначався саме для вживання священних напоїв – *сома-хаома*. Ще Володимир Кульбака довів, що сома-хаома була сумішшю коров'ячого молока

і соку маку, тобто галюциногенним напоєм, за допомогою якого шаман досягав камлання – входив у екстаз для спілкування із духами. Знайдена накладка на чаші також досить рідкісна для Приазов'я. Із 1 500 поховань у регіоні, подібні накладки були знайдені тільки у сімох. Накладка з цього поховання має унікальний розмір – 3 сантиметри завширшки та 15 сантиметрів у довжину. Вже ця унікальність підкреслює елітарність досліджуваного курганного комплексу.

У другому, ймовірно, був похований родич – онук чи правнук, який теж мав високий статус у суспільстві. Як розповів заступник керівника археологічної експедиції **Сергій Небрат**, при похованому було знайдено не один горщик, як трапляється в переважній більшості випадків, а два. Тільки один був вище рівнем. Також була виявлена і м'ясна їжа, що також підвищує статус цієї померлої людини.

Читайте також: *Мариупольские археологи раскопали захоронение древнего жреца*[2]

[2] Мариупольские археологи раскопали захоронение древнего жреца, Богдан Коваленко, mrpl.city, 13.07.2021,
https://mrpl.city/news/view/mariupolskie-arheologi-raskopali-zahoronenie-drevnego-zhretsa

Ректор Маріупольського державного університету, професор **Микола Трофименко** всіляко підтримує археологічну експедицію і сподівається, що знахідки стануть цікавими для туристів і науковців як з України, так і з-за кордону. Ці розкопки відвідали навіть друзі міста з Батумі, які допомагають розробляти стратегію розвитку туризму Маріуполя. Ректор налаштований створити дуже яскраві і унікальні локації, завдяки яким цікаво буде знайомитися із знахідками як студентам та викладачам, так і тим людям, які будуть відідрати наше місто.

Наразі у наших археологів є необхідне оснащення, цілий наметовий табір, рації і квадрокоптер. Цьогоріч між Маріупольським державним університетом та Де Пе «Ілліч – Агро Донбас» агрохолдингом HarvEast було підписано договір щодо спільного збереження пам'ятників архітектури на території Приазов'я. Завдяки цій співпраці у археологів з'явився навіть свій душ. Дуже корисною стала і техніка агрохолдингу.

Під проливними дощами, і спекотним сонцем викладачі, студенти-першокурсники, та волонтери з Києва, Донецької і Запорізької областей живуть в польових умовах вже третій тиждень. До речі, цьогоріч експедиція пережила великі зливи досить стійко. І дівчата, і хлопці проявили неабияку терплячість, і пройшли справжню перевірку на витривалість під час несприятливих погодних умов. Водночас археологи вміють і культурно відпочивати. Учасник експедиції **Марк Бородай** цьогоріч створив для всіх цікаву і насичену культурну програму, присвячену святу Івана Купала. Студенти мали можливість поринути у загадковий світ східного слов'янства. Марк розробив три частини цього заходу: це був магічний обряд, коли дівчата плели разом з хлопцями косу, потім сплітали віночок з польових квітів. Все це завершувалося дуже цікавим факельним видовищем, яким і закінчився цей магічний обряд. А на посвяті в археологи, що є найголовнішою культурною подією в кожному сезоні, студенти навіть шукали скарб і повинні були впоратися з великою кількістю завдань та загадок.

Протягом останніх 5 днів своєї роботи археологи планують дослідити ще один курган з цього могильника. Всі знахідки зберігатимуться в музеї історії та археології МДУ.

Читайте також: *В Мариуполе на кургане и древнем поселении установили охранные знаки*[3]

Всі світлини з архіву Археологічної експедиції МДУ

[3] В Мариуполе на кургане и древнем поселении установили охранные знаки, Богдан Коваленко, mrpl.city, 24.03.2021, https://mrpl.city/news/view/v-mariupole-na-kurgane-i-drevnem-poselenii-ustanovili-ohrannye-znaki

(1)

(2)

(3)

(4)

(5)

(6)

(7)

(8)

Скріншот - Оригінал

https://mrpl.city/blogs/view/unikalni-znahidki-arheologichnoi-ekspeditsii-mdu

Started

mrpl•city

ВСІ НОВИНИ МАРІУПОЛЬ ДОНБАС

БЛОГИ ОЛЬГА ДЕМІДКО

Унікальні знахідки Археологічної експедиції МДУ

16 липня 2021 в 07:30

(1)

https://mrpl.city/blogs/view/unikalni-znahidki-arheologichnoi-ekspeditsii-mdu

started

mrpl•city

ВСІ НОВИНИ МАРІУПОЛЬ ДОНБАС

БЛОГИ ОЛЬГА ДЕМІДКО

Унікальні знахідки Археологічної експедиції МДУ

16 липня 2021 в 07:30

Щороку археологічна експедиція Маріупольського державного університету продовжує багаторічну і

(2)

https://mrpl.city/blogs/view/unikalni-znahidki-arheologichnoi-ekspeditsii-mdu

Started

mrpl•city

ВСІ НОВИНИ МАРІУПОЛЬ ДОНБАС

БЛОГИ ОЛЬГА ДЕМІДКО

Унікальні знахідки Археологічної експедиції МДУ

16 липня 2021 в 07:30

(3)

https://mrpl.city/blogs/view/unikalni-znahidki-arheologichnoi-ekspeditsii-mdu

tarted

ВСІ НОВИНИ МАРІУПОЛЬ ДОНБАС

БЛОГИ ОЛЬГА ДЕМІДКО

Унікальні знахідки Археологічної експедиції МДУ

16 липня 2021 в 07:30

Щороку археологічна експедиція Маріупольського державного університету продовжує багаторічну

(4)

https://mrpl.city/blogs/view/unikalni-znahidki-arheologichnoi-ekspeditsii-mdu

tarted

mrpl•city

ВСІ НОВИНИ МАРІУПОЛЬ ДОНБАС

БЛОГИ ОЛЬГА ДЕМІДКО

Унікальні знахідки Археологічної експедиції МДУ

16 липня 2021 в 07:30

Щороку археологічна експедиція Маріупольського державного університету продовжує багаторічну і

(5)

https://mrpl.city/blogs/view/unikalni-znahidki-arheologichnoi-ekspeditsii-mdu

Started

mrpl•city

ВСІ НОВИНИ МАРІУПОЛЬ ДОНБАС

БЛОГИ ОЛЬГА ДЕМІДКО

Унікальні знахідки Археологічної експедиції МДУ

16 липня 2021 в 07:30

Щороку археологічна експедиція Маріупольського державного університету продовжує багаторічну і

(6)

https://mrpl.city/blogs/view/unikalni-znahidki-arheologichnoi-ekspeditsii-mdu

started

mrpl•city

ВСІ НОВИНИ МАРІУПОЛЬ ДОНБАС

БЛОГИ ОЛЬГА ДЕМІДКО

Унікальні знахідки Археологічної експедиції МДУ

16 липня 2021 в 07:30

(7)

https://mrpl.city/blogs/view/unikalni-znahidki-arheologichnoi-ekspeditsii-mdu

Started

mrpl•city

ВСІ НОВИНИ МАРІУПОЛЬ ДОНБАС

БЛОГИ ОЛЬГА ДЕМІДКО

Унікальні знахідки Археологічної експедиції МДУ

16 липня 2021 в 07:30

Щороку археологічна експедиція Маріупольського державного університету продовжує багаторічну і

(8)

https://mrpl.city/blogs/view/unikalni-znahidki-arheologichnoi-ekspeditsii-mdu

Started

mrpl•city

ВСІ НОВИНИ МАРІУПОЛЬ ДОНБАС

БЛОГИ ОЛЬГА ДЕМІДКО

Унікальні знахідки Археологічної експедиції МДУ

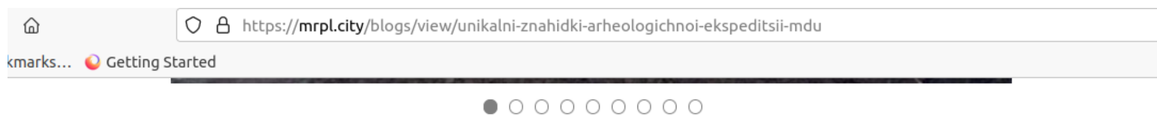
16 липня 2021 в 07:30

(9)

Щороку археологічна експедиція Маріупольського державного університету продовжує багаторічну і плідну роботу, спрямовану на виявлення, вивчення й охорону археологічних пам'яток Приазов'я. На сьогодні вона є єдиною в Донецькій області, що має офіційне право проводити розкопки. Пам'ятаю, у 2009 році я теж проходила археологічну практику, тоді ми досліджували Амвросіївську стоянку. Наразі з впевненістю можу сказати, що кожен предмет, здобутий під час археологічних досліджень є унікальним та неповторним, а пам'ять про розкопки і життя в польових умовах залишається на все життя.

Цього літа учасники археологічної експедиції Маріупольського державного університету розбили наметовий табір поблизу села Комишувате (село в Мангушській селищній громаді Маріупольського району Донецької області України). У цій місцевості почав дослідження ще в 1989 році засновник археологічної експедиції МДУ – Володимир Кульбака, який був вчителем для сучасних археологів Приазов'я – В. Забавіна та С. Небрата. Торік к.і.н., доцент кафедри історичних дисциплін та керівник Археологічної експедиції МДУ В'ячеслав Забавін зіставив карти і з'ясував, що з 5 курганів, які значилися в цьому курганному могильнику було досліджено всього 3. Цікаво, що на базі цього могильника минуле нашого краю вивчає вже третє покоління археологів.

Читайте також: Володимир Кульбака - видатний маріупольський археолог і улюблений викладач

В одному з двох курганів, який виявився елітарним вдалося знайти унікальні поховання, що мають форму кам'яних гробниць і відносяться до епохи пізньої бронзи зрубної культури (16–14 ст. до н.е.). За попередніми висновками археологів у першому похованні кургану знаходився чоловік. З огляду на супровідний інвентар швидше за все – служитель культу, або жрець, шаман. Головне, що перед його обличчям були розташовані досить рідкісні для нашого регіону залишки дерев'яної чаші, окутої бронзовою накладкою. В'ячеслав Забавін розповів, що з керамічного посуду зазвичай вживалися

(10)

https://mrpl.city/blogs/view/unikalni-znahidki-arheologichnoi-ekspeditsii-mdu

marks... Getting Started

Забавін зіставив карти і з'ясував, що з 5 курганів, які значилися в цьому курганному могильнику було досліджено всього 3. Цікаво, що на базі цього могильника минуле нашого краю вивчає вже третє покоління археологів.

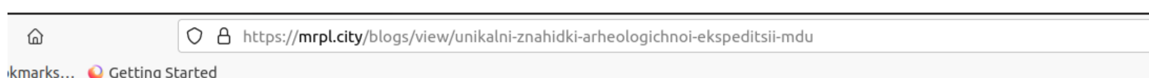
Читайте також: Володимир Кульбака - видатний маріупольський археолог і улюблений викладач

В одному з двох курганів, який виявився елітарним вдалося знайти унікальні поховання, що мають форму кам'яних гробниць і відносяться до епохи пізньої бронзи зрубної культури (16–14 ст. до н.е.). За попередніми висновками археологів у першому похованні кургану знаходився чоловік. З огляду на супровідний інвентар швидше за все – служитель культу, або жрець, шаман. Головне, що перед його обличчям були розташовані досить рідкісні для нашого регіону залишки дерев'яної чаші, окутої бронзовою накладкою. В'ячеслав Забавін розповів, що з керамічного посуду зазвичай вживалися звичайні напої, а дерев'яний – призначався саме для вживання священних напоїв – *сома-хаома*. Ще Володимир Кульбака довів, що сома-хаома була сумішшю коров'ячого молока і соку маку, тобто галюциногенним напоєм, за допомогою якого шаман досягав камлання – входив у екстаз для спілкування із духами. Знайдена накладка на чаші також досить рідкісна для Приазов'я. Із 1 500 поховань у регіоні, подібні накладки були знайдені тільки у сімох. Накладка з цього поховання має унікальний розмір – 3 сантиметри завширшки та 15 сантиметрів у довжину. Вже ця унікальність підкреслює елітарність досліджуваного курганного комплексу.

У другому, ймовірно, був похований родич – онук чи правнук, який теж мав високий статус у суспільстві. Як розповів заступник керівника археологічної експедиції **Сергій Небрат**, при похованому було знайдено не один горщик, як трапляється в переважній більшості випадків, а два. Тільки один був вище рівнем. Також була

(11)

допомогою якого шаман досягав камлання – входив у екстаз для спілкування із духами. Знайдена накладка на чаші також досить рідкісна для Приазов'я. Із 1 500 поховань у регіоні, подібні накладки були знайдені тільки у сімох. Накладка з цього поховання має унікальний розмір – 3 сантиметри завширшки та 15 сантиметрів у довжину. Вже ця унікальність підкреслює елітарність досліджуваного курганного комплексу.

У другому, ймовірно, був похований родич – онук чи правнук, який теж мав високий статус у суспільстві. Як розповів заступник керівника археологічної експедиції **Сергій Небрат**, при похованому було знайдено не один горщик, як трапляється в переважній більшості випадків, а два. Тільки один був вище рівнем. Також була виявлена і м'ясна їжа, що також підвищує статус цієї померлої людини.

Читайте також: Мариупольские археологи раскопали захоронение древнего жреца

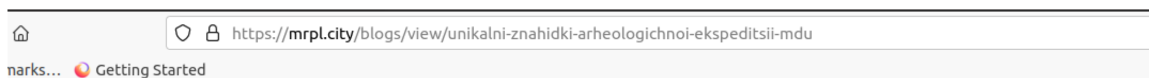
Ректор Маріупольського державного університету, професор **Микола Трофименко** всіляко підтримує археологічну експедицію і сподівається, що знахідки стануть цікавими для туристів і науковців як з України, так і з-за кордону. Ці розкопки відвідали навіть друзі міста з Батумі, які допомагають розробляти стратегію розвитку туризму Маріуполя. Ректор налаштований створити дуже яскраві і унікальні локації, завдяки яким цікаво буде знайомитися із знахідками як студентам та викладачам, так і тим людям, які будуть відідрати наше місто.

Наразі у наших археологів є необхідне оснащення, цілий наметовий табір, рації і квадрокоптер. Цьогоріч між Маріупольським державним університетом та Де Пе «Ілліч – Агро Донбас» агрохолдингом HarvEast було підписано договір щодо спільного збереження пам'ятників архітектури на території Приазов'я. Завдяки цій співпраці у археологів з'явився навіть свій душ. Дуже корисною стала і техніка агрохолдингу.

Під проливними дощами, і спекотним сонцем викладачі,

(12)

стала і техніка агрохолдингу.

Під проливними дощами, і спекотним сонцем викладачі, студенти-першокурсники, та волонтери з Києва, Донецької і Запорізької областей живуть в польових умовах вже третій тиждень. До речі, цьогоріч експедиція пережила великі зливи досить стійко. І дівчата, і хлопці проявили неабияку терплячість, і пройшли справжню перевірку на витривалість під час несприятливих погодних умов. Водночас археологи вміють і культурно відпочивати. Учасник експедиції **Марк Бородай** цьогоріч створив для всіх цікаву і насичену культурну програму, присвячену святу Івана Купала. Студенти мали можливість поринути у загадковий світ східного слов'янства. Марк розробив три частини цього заходу: це був магічний обряд, коли дівчата плели разом з хлопцями косу, потім сплітали віночок з польових квітів. Все це завершувалося дуже цікавим факельним видовищем, яким і закінчився цей магічний обряд. А на посвяті в археологи, що є найголовнішою культурною подією в кожному сезоні, студенти навіть шукали скарб і повинні були впоратися з великою кількістю завдань та загадок.

Протягом останніх 5 днів своєї роботи археологи планують дослідити ще один курган з цього могильника. Всі знахідки зберігатимуться в музеї історії та археології МДУ.

Читайте також: В Мариуполе на кургане и древнем поселении установили охранные знаки

Всі світлини з архіву Археологічної експедиції МДУ

(13)